



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm  
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

**Grégoire, Pierre**

**Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.**

**VD16 VD16 G 2999**

14 de Pœna Mortis in genere.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)



20. Numer. 35. 4. Reg. 8. Et in lege Euangelica inuenimus, mendum vindicatum morte Dei iudicio, *Altor. 5.* Sicut & in Apocalypsi occidentibus mortis supplicium imponitur, *Apocal. cap. 13.*

4. ¶ Spiritus est mors duplex, vna bona, altera mala: bona mors spiritalis est, quando mortui sumus peccato, & viuimus Christo, per baptismum & poenitentiam, id est, quando non operamur peccatum, non secus ac qui mortui corpore sunt: tales dicuntur mortui corpore, qui actiones corporis non exsequuntur. Viuimus autem Deo, quia Christus bene operandi & salutis dedit gratiam, *ad Roman. ca. 6. ca. ut ostenderet, & can. seq. de consecrat. distinct. 4.* Mala mors spiritalis est contra, quando quis per peccatum mortale deponit, & se segregat a Deo, ut si in peccatum infidelitatis incidit, si magnum, si diuinum, *c. qui sine saluatore, 26. q. 2. can. non solum, 11. q. 3. si hypocrita, ca. nolo autem, 12. q. 1. auarus, can. si quis iuratus, 14. q. 4. vel alterius peccati mortalis reus, ca. in remittentia, §. dicens, de poenit. dist. 4.* Sic inuenimus scriptum, *Os quod mensuratur occidit animam suam, Sapient. 1. & anima que peccauerit ipsa morietur, Ezeciel. 18.* ¶ Receptum ¶ iure punitionis poenas illas legales mortis hodie intelligi de excommunicatione, *ca. per venerabilem, & ibi Panor. qui fil. sunt. legit.* Et iure eodem atque diuino concluditur a morte culpæ ad mortem gehennæ, seu ad æternam perueniri, *can. fin. de poenit. distinct. 7.* Et ita explicant illud, quod scribit Zacharias, *c. 11. Quod moritur* (scilicet morte culpæ) *morietur:* (scilicet morte gehennæ.) *Et quod succiditur succidatur.* Ac si dictum esset, qui in foribus est, sordescat adhuc, *ca. quantumlibet, 4. 7. dist. Apocal. 22.* ¶ Et ¶ proinde hodie in foro ecclesiastico, nulla mortis corporalis poena inflicta est: & hoc est, quod dicimus, ecclesiam sanguinis iudicium non proferre, neque clericis in sacris ordinibus existentibus vel prelati licere humilmodi sententias dictare, scribere, proferre, inadere: alioquin deponuntur, ut irregulares, *c. clericus, c. 5. & c. sententiam sanguinis, c. 9. ne cler. vel monach. lib. 3. Decret. tit. 50. c. ex literis, de excess. prala. c. in archiepiscopatu, de rap. can. illud, 23. q. uestio. 4.* Per alios tamen viros laicos prelati, qui iurisdictionem habent temporalem, possunt quæ sanguinis notionem habent, decidere, *gl. in d. c. clericus, in ver. iudicent, quæ ipsi per se nequeunt.* Sic enim imitantur domini nostri Iesu Christi benignitatem, qui venit vocare peccatores ad poenitentiam, *Matth. c. 9. Nec desiderat. mortem peccatoris, sed ut magis conuertatur, & uiuat, Ezeciel. c. 3. Eccles. c. 8. can. hi qui, 3. q. 4.* Et admodum hac de re discipulos Iacobum & Ioannem, cum eum quidam non reciperent & dixissent: *Domine vis dicamus, ut ignis descendat de caelo, & consumat eos.* Increpauitque illos dicens, *Nescitis cuius spiritus estis, filius hominis non venit animas perdere, sed saluare, Luca. c. 10. ver. 54. & Ioan. 3. ver. 17. & c. 12. ver. 47.* Facto quoque comprobauit, dum adulteram secundum legem antiquam lapidandam, noluit condemnare, sed absoluit dicens, *Vade, & noli amplius peccare, D. Ioan. Euan. c. 8.* Et D. Paulus dixit, noui testamenti mediatorem Iesum Christum per sanguinis asperisionem melius clamantem, quam clamauerit sanguis Abelis, *ad Hebr. c. 12. cuius vox fratris homicidæ vindictam a Deo postulabat, Genes. c. 4.* Atque ideo ecclesia, quæ incorrigibiles habet clericos, non occidit, sed vel de gradu deiectos curiæ seculari relinquit puniendos: erga quam etiam intercedit, ne morte plectantur, sed alia leniori, *ca. nominis, de verb. signif. ca. 1. 23. q. uest. 5.* ¶ Ceterum mors corporis quidem vna est, tamen ad mortem peruenitur diuersis viis: vnde mortis supplicium varium est, & in iure diuino & politico seu civili. Et idcirco de poenis, quæ mortem adferunt paulo latius dicendum, ne redeundum sit ad eandem materiam tractationem sepius postea. Et ita iuris gentium & ciuilibus poenis mortis, poenis mortis quæ in iure diuino inueniuntur annexemus. Callistratus itaque Iurisconsultus in *l. capitalium, 28. de poen. in P. gradus capitalium poenarum constituit, refert viui concremationem, capitis amputationem, & ad furcam damnationem. Marcellus addit, l. respiciendum, 11. §. fin. eodem tit. bestiis obici. ¶ Sunt ¶ mortis poenæ pro grauissimis criminibus impostæ, aliquando quibusdam prouinciis & gentibus inuisæ, ut dictum, dum ageremus, de exilio: postea autem crescente malitia & contemptu legum, oportuit ad eas se transferre. Satis tunc erat visum vinculum validum legis simpliciter prohibentis, pudor qui tunc erat hominum: hodie, nequaquam, ut ait *Liuius lib. 10. primi ab urbe condita.* Quibus & id etiam aliquando additum est, imo communi iuris obseruantia receptum, ad poenam exacerbendam, & in exemplum aliorum, ne corpora seu cadauera punitorum sepeliuntur, nisi expresse petiti sita principe, vel ab his qui eius imperium*

exercent: qui potentibus tamen facile concedunt, interdum in poenis exemplaribus negant, ut in crimine læsæ maiestatis, *l. 2. 3. de cadau. puni. lib. 48. P. tit. 24. l. obnoxios, 11. de relig. & sum. furor. lib. 3. C. tit. 43.* Exemplumque patet in sacra pagina de Iosepho, qui petiit & obtinuit a Pilato corpus Iesu, ut sepeliret, *D. 70. Euan. c. 19.* ¶ Ad mortis poenam inferendam, quoad fieri potest, ideat. diiores esse debent iudices, & nisi necessitas vel atrocitas coactos impellat cum lege, vix accedere debent: non secus ac Nero ab initio, qui Buro præfæcto exigenti ab eo, in quos, & ex qua causa animaduerti veller, differebat: & dum illi chartam protulisset, traheretque inuitus inuito, exclamauit, velle nescire literas, *Seneca in prin. lib. 2. de Clem. Vespasianus Imperator neque; cæde vnquam lætatur, iustis suppliciis illacrymans etiam ingemuit, Suet. in Vesp. c. 15.* Quamobrem & iure ciuili non conceditur etiam prædibus permittere liberam mortis electionem, *Vlpia. l. aui damnus, 8. §. proinde, de poen. in P. D. Ambrosius reconcilians Theodosius Cæsarem ecclesiæ, poenitentiam eum agere coegit de Thessalonicensium præcipiti nece, atque eum sanctionem edere, de non statim puniendis, quos ipse iussisset, nisi post 30. dies, quibus custodia traaderentur, Nicephor. Calist. lib. 12. histor. c. 40. Theodoret. lib. 9. hist. Tripar. cap. 30. Extat & hodie eius constitutio, in *l. si vindicari, 21. de poen. C.**

## De combustionis poena. Cap. 15.

1. *Ignis combustionis vindicta diuina.*
2. *Combustionis quibus sceleribus iure ciuili delinquentis.*
3. *Concremandi maleficos variis modi.*
4. *Penam necati, & poenit.*

Deus sæpe vindicauit ¶ scelera igne de caelo misso, ut quando septem ciuitates Sodomiticæ consumsit, *Genes. 19.* quando inferentes extraneum ignem in sanctuarium sacerdotes Nadab & Abiu combussit, *Leuit. c. 10.* Et dum ad preces Heliae quinquagenarii duo regis Ochosis, igne coelesti deuorati sunt, *4. Reg. 11.* Exultationis & poenæ in iure diuino scripto statuta est contra pleraque delicta, contra viduas seortantes, *Genes. 18.* contra anathematis participes, *Isa. 7.* in eum qui filiam vel matrem uxorem duxerit, *Leuit. 20.* in filiam sacerdotis in stupro deprehensam, *Leuit. 21.* ¶ Iure ¶ ciuili comburantur, viui sacri legi, *l. sacrilegii poenit. ad l. lul. de pecu. in P. 2.* Indeus Iudæum ad fidem se conuertentem persequens, *l. 2. C. de Iud. 3.* Seruus dominæ concubens, *l. de mulier. qua se prop. miscen. C. 4.* Seruus rapti mulieris committens, vel rapientium socius auxiliarius, *l. vn. §. pen. de rap. C. 5.* Falsum immunitatis instrumentum conscribens, *l. 1. de immunit. n. conced. lib. 10. C. 6.* Qui adulteram monetam principis cuderit, *l. si de fall. mon. §. l. 2. eo. C. 7.* Haruspex seu diuinus, *l. 3. de malef. & malef. C. & libri eorum, l. mathematicos, C. de episc. aud. 8.* Aggeres Nilii rumpens, aut eius ripas, vel aquas vltra constitutum terminum & modum vsurpans, *l. vn. de Nil. aggerib. non rumpend. 9.* Qui hostibus prædandi viam aperuit, vel cum illis prædam diuisit, *l. si quis a barbaris, §. si de re mil. lib. 12. C. 10.* Incendiarius qui ædes, acerrimum frumenti iuxta ædes positum incendit dolose, *l. qui ædes, de incendio, §. nauis in P. 11.* Transfugæ, & qui hostibus detegunt confilia principis, *l. aui damnus, §. hostes, & l. si quis aliqui ex metallo, §. 1. de poen. in P. 12.* Seruus salui domini infidiatus, nonnunquam liberi & humiles personæ, *l. capitalium, §. igni cremantur, de poen. in P. 13.* Actor rerum priuatarum vel procurator Cæsaris, si quem hoc prætextu iniuria affecterit, *l. vniuersi, ubi causæ, §. sicca lib. 3. C. tit. 26. 14.* Hæretici docentes alios, seu ut dicimus dogmatizantes, & eorum libri, *l. quicumque, §. 8. vlt. etiam supplicio, & §. seq. de heret. C. l. damnato, 6. eod. ¶ Necabantur ¶ & igne variis modis homines, vtdum in ollis æreis sartagine succis nudi, vel excocti torrebantur, ut martyribus legitur in Machabæis, *2. Machab. 7.* contigit. Et Tholose adulterantes monetæ, lebetibus & cacabis oleo bulliente plenis iniiciuntur. Peryllus vaccam ex ære construxit, quam ad concremandos in ea hospites Phalaridis tyranno donauit, qui in eam primum merito tantæ crudelitatis coëcit artificem, *Plin. in Paralell. c. 34. Plin. lib. 34. c. 8.**

Et Phalaris caetero violentus membra Perylli

Torruit, infelix imbuit auctor opus. Ouidius 1. de arte Ammand.

In fornacem etiam comburédi apud aliquas nationes mittebantur rei, ut apud Danielem, *3. c. legitimus, ¶ Genus ¶ crudele combur. stionis inuentum ab Auidio Cassio, ut a Vulcatio scriptum est ad Augustum Dioclerianum: in enia trabem feu stipitem cæru-ginta*